

Kommunikasjon

Møllehagen skolesenter
Utvei
Annløug Sortland

Kommunikasjon

- ~ Kommer av det latinske ordet *communicare* som betyr «å gjøre noe felles» eller «å dele noe med andre»
- ~ Når mennesker kommuniserer med hverandre, spiller den ikke-verbale delen av kommunikasjonen en avgjørende rolle

Kommunikasjon er:

- ~ Det du sier og det du gjør
- ~ Det du **ikke** sier og **ikke** gjør
- ~ Det du gjør bevisst og den du er bevisst (viser)
- ~ Det du gjør **ubevisst** og den du er **ubevisst** (viser)

To viktige konklusjoner

- ~ Måten du uttrykker deg på, er avhengig av de ulike situasjonene og aktivitetene ytringen din inngår i. Dermed er ikke språket ditt er isolert fra andre handlinger
- ~ Kommunikasjonen foregår på to plan: Det skjer mentale prosesser hos individet, og det skjer sosiale prosesser mellom individene/deltakerne i samhandling

Askeland m.fl 2003

Vi tror ofte at vi forstår hverandre, ser hverandre. Den vi forstår først og fremst, er oss selv.

Dialogen - skap engasjement

Tar rom (formidler)

Gir rom (lytter)

Ønsker å få kontakt

Ønsker å forstå

Roar Kjølv Jensen

- Som leder er du den som må påta deg ansvaret for å begynne en endring i et system, og i en relasjon.

Dette er et lederansvar

- “ Refleksjon omkring egen praksis i forhold til hvordan vi som personalgruppe praktiserer kommunikasjon med barna, må **vedlikeholdes**
- “ En rød tråd i barnehageprosjektene er at det legges stor vekt på voksenrollen, med fokus på bevisstgjøring av de voksnes handlinger, verdier og god barnvoksen - kommunikasjon

Som leder og voksen bidrar du til:

- “ Å sørge for å skape en forskjell som utgjør en forskjell
- “ Å stille spørsmål som utforsker forskjeller og skaper løsninger
- “ Finne ut hva man faktisk kan gjøre noe med

Hvordan forebygge

- De reflekterende samtale i personalgruppa, legger grunnlaget for et godt arbeidsmiljø
- Vær den som tør stille reflekterende spørsmål uten å anklage
- Vær den som spør uten å alltid selv ha svaret

Hensikten

- Dere får hjelp av hverandre til å bli mer bevisst på hvordan videreutvikle egen praksisteori i ditt arbeid som fagperson i forhold til: kolleger, foresatte og barn
- I tillegg utvikler deres felles profesjonell yrkeskunnskap, yrkesetikk og praksis
- Et trygt og forutsigbart arbeidsmiljø der flere og flere tør å være gode rollemodeller for hverandre

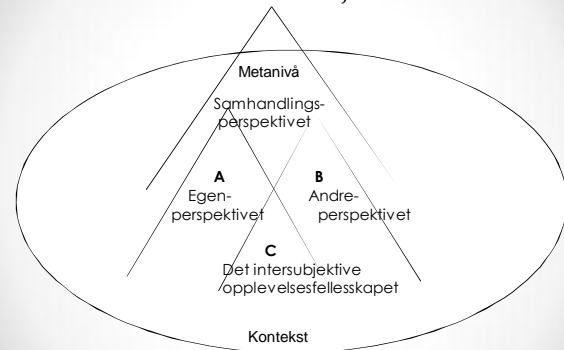
Effektive kommunikasjonsferdigheter

- Ikke avbryt, ikke begynn å argumentere eller gi råd
- Ikke lagre opp irritasjon, snakk ut tydelig med jebudskap
- Gi uttrykk for følelsene dine
- Ikke angrip når du er sint
- Hold deg til poenget og unngå å laste av deg en rekke andre bekymringer
- Rediger tankene dine. Vær høflig og positiv.
- Ikke les andres tanker
- Stans og be om pause hvis sinnet bygger seg opp
- Gi konsekvente språklige og ikke-språklige budskap
- Gi heller positive enn negative beskjeder

Når en sak er avsluttet og lukket så er ikke saken et tema på pauserommet

Teamet samkjøres

Metakommunikasjon

Å samtale om samtalen

På metanivået foregår evalueringen:

- Hva skjedde?
- Hvem var involvert?
- Hva gjør vi neste gang?

Kommunikasjonsperspektivet handler altså om hvordan vi forstår virkeligheten, hvordan vi sanser, oppfatter og tolker enkeltgjenstander, fenomener, situasjoner og samspill.

Vi tolker, avgrenser, tillegger mening, legger merke til og reagerer ut fra hvem vi er og hva vi har lært. Virkeligheten ser ulik ut fra person til person, og det er ikke objektive størrelser vi forholder oss til, men vår tolkning.

Vi tolker utfra våre egne holdninger, verdier og erfaringer

- og utfra dette kommuniserer vi på ulike måter

Den voksne

~ De ordene du bruker som voksen overfor barn har utrolig stor betydning. Små nyanser kan få stor konsekvenser, på godt og vondt.

Bodil Wennberg og Sofia Norberg 2006

Summeoppgave

- ~ Edna snakker hele tiden, på inn og utpust. Egil er passiv.
Egil er passiv fordi Edna maser hele tiden.
- ~ Hva ville vært ditt budskap til Egil og Edna dersom dere skal jobbe med kommunikasjonen i personalgruppa.

Forstår du kroppsspråket?

- ~ Få tak i helheten i ulike atferdstrekk
- ~ Fysisk avstand
- ~ Øyekontakt er en usynlig bro som kan hjelpe oss til å oppnå et bedre mellommenneskelige forhold
- ~ Finn ut hvor troverdig **du** oppleves
- ~ Finn egne måter å møte avvisende kroppsspråk på, som bidrar til avklaring
- ~ Bli bedre på å lytte til, og forstå andre

Dersom du er åpent selvkritisk, er sjansen større for at den andre også viser vilje til selvkritikk overfor deg.....

Kritiserer vi atferd eller beskriver vi den?

- ~ Målet med å forholde seg på en beskrivende måte, er å forsikre seg at barna forstår de positive og negative konsekvensene av atferden de viser
- ~ Dette er en ansvarliggjørende måte å kommunisere på, og er en fremtidsorientert intervensjon

Bodil Wennberg og Sofia Norberg 2006

Fornedrelse

- ~ Når du føler deg kritisk til noen eller noe, men samtidig ikke er sikker på om det er riktig å kritisere da tyr du til fornedrelser iblant
- ~ Er ofte en kommentar som kommer uten at man tenker seg om. Den er ubevisst og skjult. Hovedhensikten er å være ekkel uten å måtte ta ansvar for det

Tydelighet

- ~ Innholdet og følelsene i budskapet ditt må stemme overens
- ~ Det skal også ditt språklige og ikke språklige budskap gjøre
- ~ Da er det lettere for andre å forstå deg og vite hvordan de skal handle

Carolyn Webster Stratton, 2000

“ Du har alltid et valg om du vil la deg styre av følelser eller **velge** å bruke en mestringsstrategi

Carolyn Webster Stratton, 2000

Sosial kompetanse og lek hos de yngste barna

- “ Barns imitasjoner som en ordløs samtale
- “ Stikk i strid med voksnes oppfattelse av gjentakelse som rutinepreget, ser gjentakelsen ut til å være en sikker kilde til glede og mening for småbarna. Gjentakelsene gir muligens barna en følelse av kontroll, oversikt og opplevelse av at tingene henger sammen. Dermed blir verden til å begripe, og handlingene lettere å huske.

Nina Johannesen 2002 og 2005

Lek og sosial kompetanse

- “ Mange av de barna som blir avvist gang på gang av andre, strever med å forstå de sosiale signalene som foregår i samspill men andre
- “ De klarer heller ikke å oppfatte de nonverbale reglene som finnes i lek og samvær. Disse barna ødelegger derfor ofte leken uten å mene det og de tillegger seg ofte en væremåte som kan virke skremmende på de andre barna
- “ Dette kan fort føre til en negativ spiral som det blir vanskelig å komme ut av.

Summeoppgave

- “ Hvilke strategier velger de dersom de ikke kommer inn i en lek, eller ikke klarer å tilegne seg en rolle i en lek
- “ Nevn ulike strategier fra hverdagen

- “ Lek konsentrert minst 15 min med barnet hver dag
- “ Lek rolleleker, og la barna styre leken, vis samtidig hvordan du venter på tur og deler på lekene med barnet
- “ Si ofte at du liker å leke sammen med barnet, det gjør at barnet føler seg verdsatt
- “ La barnet selv forsøke å ta kontakt med andre (søsken, avtalte voksne el. barn)
- “ Oppmuntre barnet til å leke med nye barn
- “ Lær barnet ord de kan bruke når de skal spør om noen vil leke
- “ Avdramatiser konsekvensen om de får et nei, fortell barnet alternativer de har til hva de kan gjøre istedet
- “ Oppmuntre barna til å leke med «nye» barn
- “ Snakk med barna om at venner er ikke noe man eier eller bestemmer over

- “ Det viktigste er å møte barnet på samme nivå. Den fysiske forskjellen på en voksen og en liten, er og en form for kommunikasjon
- “ Vi voksne har ansvaret for å gjøre kommunikasjonen så lite anstrengende som mulig

Hva er hensiktsmessig kommunikasjon?

“ HVORFOR

- er et ord som skal brukes til undring
- et ord til bruk i metakommunikasjonen

“ HVA:

- er et ord som trigger bevissthet

“ IKKE:

- magisk kraft på hjernen vår
- bevisstheten fokuserer ordet IKKE, og glemmer budskapet

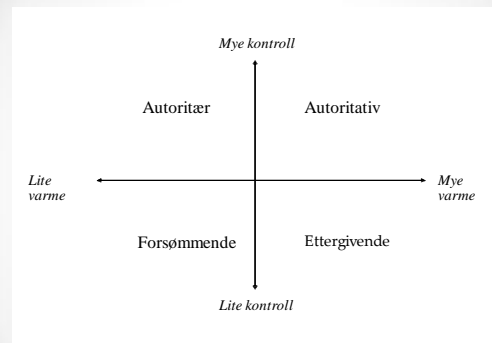
Hva ønsker du de skal gjøre eller klare?

“ MEN:

- er et ord som uttrykker mistillit

“ OG:

- snur mistilliten til tillit

Hvor vil du plassere teamet du jobber i

- “ **Autoritativ** – balanse mellom kontroll og varme
- “ **Ettergivende** – gir varme, men utøver ingen kontroll
- “ **Autoritær** – utøver bare kontroll, ingen varme
- “ **La det skure** – utøver hverken varme eller kontroll

Hvor kan du skape endring og utvikling

- “ Relasjonen mellom barnet og den voksne har sterk sammenheng med barnets læring, atferd og opplevelse av situasjoner

